Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001883

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-05-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №334-34 від 23.06.2026

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Разумна Карина Андріївна
2. Karyna A. Razumna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 04-06-2026

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська)

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12991

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.31, 16.31.41

Тема дисертації:

1. Відтворення національно маркованих елементів американської картини світу в українському перекладі

2. Rendering Nationally Marked Elements of the American Worldview in Ukrainian Translation

Реферат/анотація:

1. Роботу присвячено дослідженню особливостей відтворення національно маркованих елементів американської картини світу в українському перекладі з огляду на особливості національно маркованої лексики. Національно марковані елементи потрактовані як мовні маркери, що репрезентують риси американської картини світу, зокрема її світоглядні орієнтації, а також соціокультурні, інституційні, географічно-просторові реалії, які актуалізовані в тексті засобами національно маркованої лексики. Теоретико-методологійна концепція дисертації ґрунтована на інтеграції засад культурного повороту в перекладознавстві, прагматики перекладу й теорії соціокультурної адаптації в поєднанні з принципами емпіричного перекладознавства. У дослідженні застосовано комплексний підхід, що поєднує методи перекладознавства, лінгвокультурології та емпіричного аналізу перекладацьких рішень. Корпусний і порівняльний перекладознавчий аналіз використано для зіставлення національно маркованих лексичних

одиниць оригіналу та їхніх українських відповідників, а також для класифікації перекладацьких стратегій і тактик. Контекстуальний аналіз дав змогу з'ясувати вплив дискурсивного оточення на вибір перекладацького рішення. Тематично-кореляційний і кількісно-статистичний аналіз застосовано для виявлення залежностей між тематичними групами національно маркованої лексики та частотністю використання перекладацьких тактик. Експериментальний метод забезпечив емпіричну перевірку перекладацьких рішень у різних умовах перекладу.

2. The dissertation examines the rendering of nationally marked elements of the American worldview in Ukrainian translation, with due regard to the specific features of nationally marked lexis. Nationally marked elements are viewed as key linguistic markers encoding the distinctive characteristics of the American worldview, including its value orientations as well as sociocultural, institutional, and geographical realia, which are actualized in the text through nationally marked lexical units. The theoretical and methodological framework of the dissertation is based on an integrated approach combining the principles of the cultural turn in translation studies, translation pragmatics, and sociocultural adaptation, together with the principles of empirical translation studies. The research adopts a comprehensive methodology that brings together methods from translation studies, linguoculturology, and empirical analysis. Corpus-based and comparative translation analysis are employed to compare nationally marked lexical units in the source texts with their Ukrainian equivalents and to classify translation strategies and tactics. Contextual analysis is used to determine the impact of the discursive environment on the choice of translation solutions. Thematic–correlational and quantitative statistical analyses are applied to identify relationships between thematic groups of nationally marked lexis and the frequency of translation tactics. The experimental method provides empirical validation of translation decisions under different translation conditions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Razumna K., Movchan M. Realia vs Irrealia in non-fiction vs fiction texts: A Case Study of Translation. Forum for Linguistic Studies. 2024. Vol. 6(1). P. 1946. DOI: 10.59400/fls.v6i1.1946
- Разумна К. А. Американська національно маркована лексика в англійськомовних газетних та журнальних текстах: кластерний аналіз. Мова. Література. Фольклор. 2022. № 2. С. 49–56. DOI: 10.26661/2414-9594-2022- 2-6
- Разумна К., Барабашук Ю. Етичні аспекти використання штучного інтелекту у перекладацькій діяльності. Актуальні питання іноземної філології. 2025. № 22. С. 60–65. DOI: 10.32782/2410-0927-2025-22-9
- Разумна К. Стратегії одомашнення та очуження при відтворенні американської суспільно-політичної національно маркованої лексики в українському перекладі. Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика : зб. наук. праць / Держ. університет «Київський авіаційний інститут». Київ, 2023. С. 35–39.
- Разумна К. А. Стратегія доместикації при відтворенні американської культурно-специфічної лексики. Сучасний стан та перспективи лінгвістичних досліджень та проблеми перекладу : зб. наук. праць / Житомир. держ. університет ім. Івана Франка. Житомир, 2023. С. 55–59.

- Разумна К. А. Відтворення суспільно-політичних реалій української сучасності в британському публіцистичному дискурсі.. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2017. № 26, т. 2. С. 119–121.
- Разумна К. Типологія англійськомовної національно-маркованої лексики та сфери її концентрації. Актуальні питання гуманітарних наук. 2018. Вип. 19, т. 2. С. 91–95. DOI: 10.24919/2308-4863.2/19.167762
- Разумна К. А. Функціонально-стильовий розподіл національномаркованої лексики на матеріалі англомовних корпусів. Science and Education a New Dimension. Philology. 2018. Vol. VI(42), Issue 149. P. 56–59. DOI: 10.31174/SEND-PH2018-149VI42-13

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Славова Людмила Леонардівна

2. Liudmyla L. Slavova

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Потапенко Сергій Іванович

2. Serhii I. Potapenko

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ребрій Олександр Володимирович

2. Oleksandr V. Rebrii

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4912-7489

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гудманян Артур Грантович

2. Artur H. Hudmanian

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4196-2279

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій

Код за ЄДРПОУ: 38855349

Місцезнаходження: вул. Солом'янська, Київ, 03110, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колодій Богдана Миколаївна

2. Bohdana M. Kolodii

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Дорофеєва Маргарита Сергіївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Дорофеєва Маргарита Сергіївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Денисова Наталія Анатоліївна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна